

Sikaryhmä; keskustelukirjauksia pajoittain

I Tulevaisuuspaja

- nykyisellä tukipolitiikalla ohjattu suojavyyhykenurmien tuotantoon, jotka tuottavat sikatiloille viljaa
- elintarvikeketjun työpaikat johtuvat aktiivitulojen toiminnasta → suojavyyhykenurmen viljely ei työllistä ulkopuolisia
- sika- ja siipikarjatilolla tuen osuus on pieni verrattuna nautasektoriin
- nykyinen ohjelmakausi monimutkaisempi kuin edellinen
- Suomen nykyinen hyvinvointijärjestelmä pitkin saporaineen on ainutlaatuinen
- äänestäjällä ja veronmaksajalla on halu maksaa eläinten hyvinvoinnista
- tuotantorakenteeseen vaikuttaa sikasektorin heikko kannattavuus ja uusien tulo alalle on kysymysmerkki → tulevan sukupolven kiinnostus vaikeassa tilanteessa
- investointituen tulisi kohdistua lakitason ylimeneviin toimenpiteisiin, kuten vapaaseen porsitukseen → tuote pitää saada esiin, josta saadaan kustannuksia vastaavaa hintaa
- alhaisemmalla tuella alituotanto vallitsee → hinta saattaa olla parempi
 - ylituotantotilanteessa ei saada kunnan hintaa
- rahoitusjärjestelmä → isoja tiloja mennyt velkasaneeraukseen → pankit tulleet varovaiseksi lainan antamisessa
- velkasaneerauslainsäädännön mukaan realisointi ei ole mahdollista → pankkien varovaisuus
- talouden seurannassa olisi parantamisen varaa → kustannukset tunnettava
- isoista tiloista merkittävä osa toimi yhtiömuotoisena ja talouden seuranta tarkkaa
- investoinneissa tuen osuus merkittävä → pankeilla suuri oman pääoman vaatimus ja maatalous kilpailee muiden yritysalojen kanssa
- viljelijäparin hyvinvointi on eläinten hyvinvoinnin perusta
- yhteistyön tekeminen ennemmin kuin suurten pinta-alojen hamuaminen yksin → yksinyrittämisen suuret taloudelliset ja sosiaaliset riskit
- energiapuolen investoinnit kiinnostavat → energiaomavaraisuus sähkön hinnan noustessa

II Pakettipaja

- porsituskarsinan pinta-ala → tarvitaan emakon käytössä oleva pinta-ala (4,5 m² ja koko karsina 6 m²). Mikä m² oikea vapaa porsituskarsinan pinta-ala? Pitääkö porsaille olla porsaspesät, millaiset olosuhteet?
 - Emakon pesänrakentamistarve ja vapaa imetys
 - porsaspesä, väh. 1m²
 - mikä on oikea koko karsinalle
- mitä jos ei vapaana kun odottaa porsimista, vain vapaa imetys?
 - vapaaporsitus ja vapaa imetys eri asia

- emakko suljetaan vain tarvittaessa häkkiin ennen porsitusta tai aikaisintaan 0 pv ennen (=115 tiineyspv)
- vapaa imetys ja aito vapaaporsitus –malli
- vapaa tiineytys, helppo laskea montako eläintä häkkiin jätetään suhteessa häkkien määriin ↔ vapaa porsitus, kuten edellä, porsituskarsinan emakon neliöt tarvitaan
- muiden maiden kokemukset emakon tilasta?
- kääntymissäde?
 - häkkimalleja on paljon
 - emakon kääntymissäde (1,5 m²=7 m²?)
 - Emakon pystyttävä kääntymään ympäri
- kulmissa syntyy riskejä → porsaille pakomahdollisuus
 - liika tilakin voi synnyttää ongelmia porsimiskarsinoissa
- investointeja on jo tehty, kannattaa tarkastaa käytössä olevat karsinat edelläkävijöiltä
 - ettei tule välitilaongelmaa (vrt. virikehäkki)
 - edelläkävijöiltä ei vedetä pois mattoa alta
 - investointituki muuhun kuin hyvinvointiin, kannattaako?
- ruotsin malli ei ehkä paras (korkea porsaskuolleisuus)?
- jousto tilalle
- emakoille 3 toimenpidettä + kirurgisesta kastroatiosta luopuminen (tanskassa käytössä, jouduttaisiin teurastamaan pienempinä ja teurastamo hankkimaan ”nenän”)
- emakoille virike
- kirurgisesta kastroatiosta luopuminen
 - myös immunokastroatiosta
 - miten teurastamot saadaan mukaan kastroatioasiaan?
- olkipatja, kestokuivike, ulkoilu
- suoraan porsitushäkistä ryhmään
- millaiset paketit mahdollistaisivat joustavamman paketin?
- hännänpurenta kokonaisvaltainen
 - hännänpurentapaketti → mitä vähemmän purtuja häntiä, sen korkeampi korvaus; kuvaa tyytyväistä sikaa, on tuettu lajinomaista käyttäytymistä, ryhmävapaaporsitus, luomussa porsituksesta 2 vkoa, siirretty ryhmään imeyttämään ja ryhmässä tiineytykseen (ei tappeluja)
 - kaikilta sioilta tarkastettaisiin teurastamalla hännänpurenta
 - häntäindeksillä voimakas merkitys tukeen → hännän purenta lähes olematonta
- kannattaako olla minimejä karsinoille (sairaskarsina)
- neliöt tulee kirjata emakolle porsitukseen
- rakennekehitystä vääristävät tuet pois
 - luopumassa viitetuesta, vääristää kehitystä
- kannattaako muuhun kuin hyvinvointiin investoida
- tukitoimenpiteet hyvinvointiin

- paine kehittää toimintaa
- pois liikkumista estävistä asioista
- markkina hakee keinoja, annetaan päämäärä
- tavoite nostaa ehk-pottia
 - EHK ainoa tapa saada rahaa sikasektorille
- runsas kuivitus sulkee emakoiden virikkeet pois (epäloogisuus pois)
- myös osatilaratkaisu tiineytyshäkkeihin

III Tuotantoeläinten hyvinvointipaja

- Ranskalainen Cooper sikaosuuskunta Suomessa vierailulla
 - 85 % sioista ei kastroida, linjalla haistaja → 5 % sioista joudutaan poistamaan, pitävät hyvänä
 - 2 miljoonaa antibioottivapaata sikaa
 - vaihtoehdot hankala selittää kuluttajalle
 - tuottajat halunneet Ranskassa → inhottava työvaihe vähenee, sika kasvaa paremmalla rehuhyötysuhteella (kun ei kastroida), kasvattavat 93–94 teuraspainoon, saanto 70 %
 - genetiikka, Ranskan osuuskunta jalostaa myös itse
- kastroinnista tuottajat haluavat täälläkin päästä eroon. Suomen siat kasvaa hyvän tautitilanteen vuoksi jo nyt nopeasti. Rehunkäyttökyky tehokkaampi → kasvatusaika lyhyempi
 - elinolosuhteet vaikuttavat karjunhajun kehittymiseen sekä lajitellaanko imisät ja karjut erilleen vai ei (lisätyötä). Eläimen terveyden suhteen välillisiä hyötyjä on paljon, kun ei avata ihoa. Kuluttajien reagointi on arvoitus. Tulisi keskusteluttaa. Teurastamoille kustannuksia toimintatavan muutoksesta.
 - immunokastraatiossa lihasikala saa valmiin porsaan, joten siellä toisen rokotuksen lisätyö (Atria ja HK ovat kokeilleet, mutta ketjusta pääsee läpi hajuisia karjuja)
 - tulisi viestiä, että rokote ei ole hormoni vaan vaikutetaan karjun hormonitoimintaan.
- ensikoiden kiiman synkronointihormoni ei vielä Suomessa käytössä, tuottajien mukaan hyvin vähän tehostamishyötyä
- tulisi maksaa tukea lopputuloksesta eli ehjistä saporista (Saksassa tuen saannin minimi 70 % purematonta häntää, 30 % saa olla purtuja)
 - 100 %:n puremattomuuteen ei ole realistista päästä. Pitäisi olla minimiraja ja tai portaittain nouseva tukitaso. Hännänpurentaraja pitäisi nostaa riittävän korkealle.
 - Lihasioilla ja välikasvatuksessa tulisi panostaa pitkän hännän säilymiseen.
 - Teurastamalla lihantarkastuksessa voidaan sian häntä monitoroida → tarvitaan uusia välineitä. Nykyään ei kovin tarkkaan häntää pystytä katsomaan 10 sekunnin aikana linjavauhdissa, 4 eri koodia hännänpurentaan. Parantunut purema hankala huomata.

Pitäisi tietää, missä vaiheessa häntävaurio on syntynyt, emakko vai lihasikapuoolella. Virkaeläinlääkäri kontrolloisi hännänpurennan koodausta pistokokeina. Sikavan hv indeksissä on mukana ehjien häntien osuus. Teurastamoilla pitäisi tehdä koelaskenta, jolla saataisiin eurooppalainen standardi, jonka alle pitäisi mennä, jotta saisi EHK-korvauksen.

- voitaisiin jättää pois viriketoimenpide, kuivitustoimenpide ja sairaskarsinat. Valvonta yksinkertaisempaa, jos katsottaisiin vain, että hännät kunnossa. Nykyisin ollut puutteena, että emakoille ei ole erikseen voinut valita virikkeitä.
- vapaaporsitustuen säilymistä toivottiin. Parempi olisi puhua vapaasta imetyksestä. Nykyään vapaa porsitus ei ole täysin vapaata porsitusta, kun häkkiä voi käyttää porsituksen yhteydessä. Tilojen tulisi päästä kokeilemaan vapaata porsimista. Mahdollista vuonna 2020, jos ohjelmamuutos hyväksytään. Enää ei pitäisi asentaa porsimishäkkejä, ei edes kunnostettaviin emakkosikaloihin.
- ennen porsimista ei emakkoa saisi laittaa häkkiin. Ehdotettiin, että emakko 115 päivän tiineyden jälkeen häkkiin. Jos saisi häkin laittaa kiinni vasta 115 päivää siemennyksestä, niin osa emakoista joutuu olemaan häkissä hetken, osa porsii ennen sitä eli vapaana, tuottaja joutuisi täten pakosta kohtaamaan vapaaporsituksen. Tavoitteena, että porsivat rauhassa yöllä. Ensikoilla tarve saada häkittää porsimisen jälkeen, kun voi olla aggressiivisia porsailleen.
- investointituet jatkossa vain eläinten hyvinvointia parantaviin ratkaisuihin.
- siemennyshäkeistä luopumiseen on tulossa pitkä siirtymäaika. Sen jälkeenkin häkkiä voi käyttää tietyn ajan
 - noin 10 % sikaloista toimii jo tulevien vaatimusten mukaan.
Ryhmäsiemennyshanketta puuhaillaan. Siemennyshetken voisi olla kiinni häkissä ja sitten heti vapaaksi.
- tuottajan jaksaminen edistää eläimen hyvinvointia → jaksamista tulisi voida tukea. Voimattomana ei jaksu huolehtia esim. sikalan rikkinäisten laitteiden kunnostamisesta.
- ulkoilua ei saisi järjestää lainkaan, sikarutto ja salmonella, riskialtis ala muutenkin. Betonipohjainen osittain katettu ulkotarha, ei hirveän erilaista kuin sisällä, jos siellä hyvät olosuhteet
- EHK:ssa tulisi olla sijaa yksittäisille hyvälle ratkaisuille esim. immunokastratio, kestokuivitusratkaisut yms.
- Kotieläintila ei saisi hamuta koko kylän peltoja, pitäisi keskittyä eläimiin, parantaa jaksamista. LHK:n kotieläinchorotus tulisi poistaa tukijärjestelmänä

IV Kehittämisspaja

- Mittareita:
 - Teurastamot: häntä → mahdollista tarkastaa teurastamalla jokaisen häntä
- Tavoite:
 - Kerätyn tiedon hyödyntäminen → tieto Eviraan → Sikavaan
 - vastuullisen tuotannon mittarit sikavassa, teurastamon ja sikavan data on alihyödynnetty resurssi
 - häntien tarkastus teurastamalla ↔ tilalla tehty tarkastus
 - hyvinvointi-indeksi liikennevalot miten vertautuu Suomen muihin tiloihin
 - Biocheck mittaristo/indeksi bioturvan kautta eläinten hyvinvoinnin edistäminen
 - Teurastamoilla hälytysrajat joita voisi hyödyntää?
 - Tiukempi tavoite häntien purentaan kuin Saksassa. Riippuu kuinka tiukka luokittelu on, mikä on hännänpurenta taso? Euroopan tiukimmat tavoitelukemat ja reilu tuki.
 - Analysointi ja luokittelu: Saksassa tilakäynneillä tarkastettava asia jolloin eläinten lopettaminen voi olla ratkaisu – teurastamalla katsottuna tämä ehkä vähenisi?
 - Reagointi hälytysrajoihin nopeampaa?
- emakoilla lapahaavat - vastuullisen tuotannon raja-arvot eläinlääkäriin tekemät arviot
- lähestymistesti? WQ – Sikavassa myös porsaille havainnoissa vierotetuille porsaille ja lihasioille
- ei järkeä tehdä systeemiä, jossa ongelmia pystyy peittämään. Kirjataanko kaikki jos ne ovat tuen perusteina?
- kuntoluokat
- kokoruhohylkäys?
 - hännänpurenta, sisäloiset, keuhkomuutokset
- Sikavan muut tunnusluvut hyödynnettävissä? Hyvinvointi-indeksi tuen pohjaksi? Biocheck? Perusehdoissa että ei saa olla punaisella, biocheck 60? Tietyt mittarit perusehdoiksi
- Lääkekirjanpito?
 - Dataa antibioottien käytöstä. Elopainomassaa kohden lääkkeiden käyttö tieto tulevaisuudessa kerättävissä?
- Minimiehtona määrättyihin koulutuksiin osallistuminen?
- Mistä nähdään, että eläin voi hyvin → kasvaa hyvin, tuottaa hyvin
- Päiväkasvu, tiinehtyvyys, management-mittarit, porsaskuolleisuus, emakoiden kestävyys? Miten mitata? Elinaikainen hyvinvointi? Omavalvonta? Tuotannonseuranta?
- Säilytettäviä (muokattavia) toimenpiteitä
 - ruokinta- ja hoito
 - joutilaiden emakoiden toimenpide (huomioi vaan joutilaspihaton) häkitön ala vaan huomioitaisiin
 - vapaa porsitus osatilamahdollisuudella

